

Шормо эл, порымлык да гын веер!

23-шо (3307) №,
2017 ий 3 июнь,
шуматкече.

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Меат юнкор лийына

«Ямде лий» - сай газетна,
Толмыжым чот вучена.
Йоча-влакше, чумыргалын,
Юнкор ешыш ушнена.

Эчук ден Пампалчымат
Лаштыклаште вашлият.
«Юзо полатыш» пуртат,
«Йомак чондайыш» нангаят.

«Луй модмо верым»
ончыклат,
Пайрем дене саламлат.
Ныл йолан йолташ денат
Пеш моторын палдарат.

«Ямде лий» -
чечен родем,
«Ямде лийым» йоратем.
«Ямде лийым» эре вучем.
Чын йолташыже лийнем.

Юлия ИВАНОВА.
Кужэгер, Шорсола.

ПОДПИСКЕ

1-ше номеран

И.АЛЕКСЕЕВАН фотожо.

Морко йочасадыш коштшо икшыве-влак «Ямде лий» газетна толмыжым кажне арнян куанен вучат. Воспитательницышт Инна Валерияновна Алексеева дене пырля газетын темлыме түрлө заданийжым ыштат. Нуно сүретым чиялгаш путырак йоратат. Удыр-рвезе-влак алфавитым сайын палат, лудынат моштат. «Теве сайын возаш тунемына да газетыш серышым шке колташ тунгалына. Кугурак лийына да юнкор радамыш ушнена», - маныт нуно.

А.ЭМАНОВА.

**«Ямде лий» газетлан
подписке тургым умбакыже шуйна.**

Газетын акше –
298 тенгеат 80 ыр.

Квитанцийдан копийжым
редакцийыш колтыза, тыге
лотерей
модышыш
ушнеда.

Индекс: П4696.

«Ямде

лийым»

«Почта России»
каталогышто
муыда.

Таумутна

«Саскавий»
марий ұдырамаш
ушем вуйверын енге
**Зинаида Николаевна
АЛЕКСАНДРОВА** Морко
район Пумыр ялысе родыжо-
влаклан «Ямде лий» газетлан
подпискым ыштен. Газет 2017
ий июль гыч мия.

**Түн приз, роликан
коньки, ала тылан-
да логалеш!**

**13-17
июньшто
Йошкар-
Олаште
Национальный
президент
школ-интернат
пелен регион-влак кокласе
«Марий Юнкор-2017»
слёт лиеш.**

Электрон подпис-
кым тыге ыштыман.

Билайн сото кылын
89093687726

номерышкыже
150 тенгем пыштыза.

Вара
emanova.anf@mail.ru

адресышке серышым колты-
за. Тушто фамилийдам,
лүмдам да электрон
адресдам ончыктыза.

Реклама.

Чеверын, ШКОЛ!

25 май. 9-ше классым тунем пытарыше-влак: Данил Воронцов, Артём Петров, Екатерина Григорьева, Анна Фадеева, Регина Янышева – куаныше, да тунамак кумыл вольшо улыт. Нуным таче Данил Воронцов ден Карина Айтукован **(снимкыште)** рүзымö

онгыр йүкышт пытаргыш урокыш ўжеш. Нине ўдыр-рвезе-влак сайын тунемше, тале спортсмен, почеламутым сылнын лудшо улыт. Молылан примерым ончыктен, школын чапшым күшкө нөлтеныт. Ача-аваштлан тауштен, выпускник-шамыч вальсым күштышт, туныктышо-влаклан пеледышым пөлеклышт. Ўдыр-рвезе-влаклан экзаменым сайын кучаш тыланаңа.

Ольга ЧАЙКИНА.
Параньга, Элпанур.

Кок йолташем

Андрей футболла сайын модеш, а Антон – онай модыш-влакым шонен лукташ мастар. Коктынат сайын тунемыт. Мыят почеш ом код. Мыланна математике урок утларак келша. Яра жапнам пырля эртарена. А тидыже вашкылнам эшеат пенгыдемда.

Костя ЩЕРБАКОВ.
У Торъял, Токтарсола.

Нине ўдыр-влак Энерсола школын 4-ше классшым тунем пытарышт. Морко районыштышт эртыше «Колумб лудмаш» конкурсышто класс вуйлатышышт Н.В.Анисимова дене пырля «Ни вучалын омыл» мурым муралтышт. Ой, моткоч сылнын йонгалте!

В.СМИРНОВ.

«Марий Юнкор-2017» слётыш толшаш ўдыр-рвезе-влакын лүмыштым газетын кодшо номерыштыже савыктышна. Туныктышо, ача-ава-влак! Иктаж-кө иктаж амаллан көра слётыш толын огеш керт але тунемшым вашталташ шонеда гын, 89026700965 номер дене йынгыртыза.

Мом пелен налаш?

❁ Верысе медпункт гыч таза улмыда шотышто справкым.

❁ **Возымо творческий пашада-влакым.**

❁ Шокшо да юалге игечылан келшыше вургемым. Вуйчиемым ида мондо!

❁ Пөлемыште чийышаш да спорт йолчиемым.

❁ Мушкылтмо арверым.

❁ **Марий тувырым.**

❁ Мастарлыкдам ида шылте: художественный номерым кондыза. Мурызо-влак, фонограммыда пелен лийже.

❁ Юнкорлан фотоаппарат деч посна кузе? Уло - налаз, уке - ида тургыжлане, йолташыныш войзалташ лиеш.

❁ **Тыгак пүртүс материал гыч иктаж поделкым ыштен кондыза.**

❁ **Погынымо верым да жапым вес номерыште увертарена.**

Кажне юнкор 2017 ийын II пелыжлан «Ямде лий» газетлан возалтме квитанцийжым кондышаш!

Историйым шергалына

1916 ий 4 июньшто Икымше тўнямбал сарыште Алексей Брусиловын вуйлатыме Кечывалвел-Касвел фронт Австро-Венгрийын да Германийын армийыштым кырен шалатен. Тиде операцийлан вуйлатышын лўмжым пуымо: «Брусиловский прорыв».

ЧҮКТААТЕ ИЗИ ШҮДЫР

Марий Эл Республикысе федеральный инспектор Александр Ситников коллектив вуйлатыше-влак чапкагазым кучыктен.

Йошкар-Оласе Психологий да педагогике, медицине да социал польшым пуышо «Детство» рүдер пеленысе «Шонанпыл» группын изи ньогаже-влак кок куштымашым ончыктеныт. Кугу олыкысо сылне пеледышла койыныт. Вуйлатышышт – Лариса Николаевна Кочеткова. «Руэм школ-интернат дене мемнан кылна пенгыде. Тушко чүчкыдын концерт дене коштына», – каласен тудо.

Шукынжо, очыни, йүд кавашке ончал-мек, икымше шүдырым ужын, шкендан шонымашым (желанийым) мужедында. А могай тудо шүдыр?

Пеш тораште гынат, волгыдо. Снимкысе йоча-влакын шүдырышт – эре пеленышт. Юл кундемысе федеральный округышто увертарыме «Йоча пагытым пörтылташ» проект дене келшышын, Йошкар-Олаште «Йоча пагытын шүдыржө-влак» фестивалын гала-концертше эртен.

Тушто куд учреждений гыч тулык да ача-ава деч посна кодшо 52 үдыр-рвезе мастарлыкшым ончыктен.

Сенгыше-влак 10-11 июнышто Чувашийыште окружающей фестивалыште тагасаш тунгалыт.

Морко район Октябрьский школ-интернат гыч Илья Елесинын выступленийжым ончен шинчышемла шоналтышым: тудо ончыкылык циркач! Акробат трюкшым ужын, шүм туге күлтка!

– Мый вич ий занимаем. Мемнам Галина Алексеевна Анисимова туныкта, – каласыш рвезе.

Мый Ильям иктаж-гына садак циркын куполжо йымалне артист семын ужам, шонем. Арам огыл **«Оригинальный жанр» номинацийыште тудо икымше верым нале.**

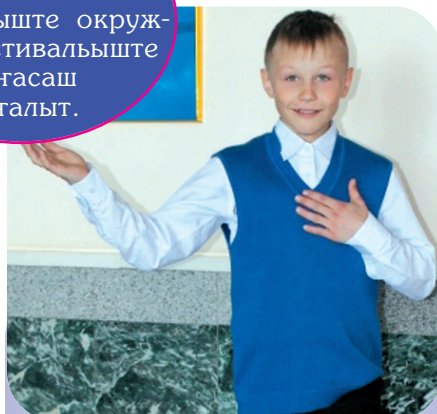
❖ Мурызо-влак коклаште икымше верым Волжск оласе рүдерын воспитанницыже Арина Аканаева налын.

❖ Куштымаш номинацийыште сенгышыш Морко район Октябрьский школ-интернатын воспитанникше-влак лектыныт. Нуныланак фестивалын кубокшо логалын.

1 июнь гыч 1 июль марте «Йоча пагытым аралена» акцияым увертарыме. Тудын координаторжо – Марий Эл Правительстве пелен Ийготыш шудымо да нунын праваштым аралыше комиссий. Акции годым ийготыш шудымо-влакын праваштым пудыртымым тергат, удан илыше ешлашке рейд дене лектыт, йоча-влакым осал пашам ыштыме дечын шижтарат.

Йоча үшан телефон номер: 8-800-2000-122 (яра).

Медведево районысо Мүльпан рүдерыште 4-ше классын пытарыше Иван Ивличев конкурслан Агния Бартон «Однажды я разбил стекло...» почеламутшым ойырен налын. Туге чоным пыштен лудын, шинчавүдымат луктын.

– Кө тыйым тыге сылнын лудаш туныктен?

– Туныктышем Елена Александровна Кутюкова. Тудлан пеш кугу таум ойлем.

Рвезе «Художественное слово» номинацийыште сенен.

Кажне участником шүдыр дене тагастараш лиш. Тек эн кугу шонымашышт шукталтеш: кажныже, ешым муын, ача-ава пелен ила.

Пайремыште Наталья СЕМЕНОВА лийын.

Муро гае шочмо йылме

Кажне енлан шочмо йылмыже лишыл. Мыланем мари́й йылме ныжыл муро гае. Тудын дене мутланаш куштылго. Ялысе библиотекеште мари́й книга-влакым лудам. «Ямде лий», «Морко мланде» газет-влакым эскерем. Мари́й йылме урокышко куанен коштам, ешыштат марлак кутырена. Ковам шуко мутын значенийжым умылтара. Ачам, марла яндарын мутланен, кумалтышым эрта-ра. Шочмо мари́й йылмем да калыкем мотко-чак йӱратем. Тек тудо эре вияншеш.

Морко, Нуж-Ключ. **Наташа АКТЕРШЕВА.**

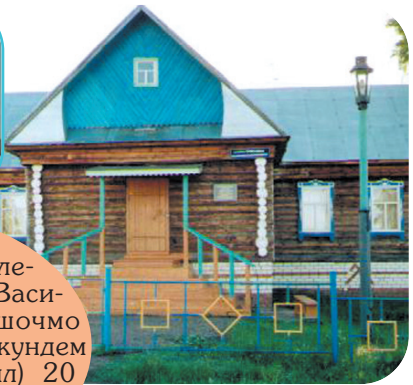
Туныктышына дене кугешнена

Мари́й йылме урокыш тунемме ий мучко куанен коштна. Туныктышына – Раисия Арсентьевна Шабдарова (**снимкыште**). Тудо Морко районсо Тошметсола ялеш шочын-кушкын. Коло ий шко-льшто тырша.

Тунемшыже-влак «Самырык тукум» конкурсышто, олимпиадыште, почеламутым сылнын лудмо тагаслаште ойыртемалтыт. Шкежат мастарлыкшым шуара: «Уста мари́й туныктышо» (2012) конкурсышто призёр лийын. Яра жапыште почеламутым возка-ла, книгаг лудеш, сӱретла, тӱрла, мари́й сем почеш кушташ моткоч йӱрата. Ме туныкты-шына дене кугешнена!

Элеонора ден Эсмеральда АЛЕКСАНДРОВАМЫТ.
Йошкар-Ола, 14-ше номеран гимназий.

Чапланыше мари́й шымлызе Вале-риан Михайлович Васи-льева-Упымарийлан шочмо ялыштыже (Пошкырт кундем Янаул район Тумна ял) 20 ий ончыч 8 июнышто музей-пӱртым почмо.

Мари́й А С С Р - ы н икымше калык писательже Никандр Лекайнын шочмыжлан 1 июнышто 110 ий teme. Тений 19 майыште писательын шочмо Ко-раксола ялыштыже (Морко район) кедр аллеийым шындыме. Шӱргыял школын тунемшыже Леонид **АНДРЕЕВ (ӱыл снимкыште)** шке возымо почеламутшым сыл-нын лудын. Теве тудо:

Лекайн лӱмеш

Лекайн Морко кундемеш шочын, Мотор Кораксола ялеш. Кеч илыш тудын неле лийын, Калык писатель лӱмым икымше сулен.

Лудам земляк Лекайн нерген мый: Кум ияшак кодын ава деч. Шыште тӱсан кӱляш гай ӱгшым Шарнен илен вет курымеш. Мари́й сылнымулышко йолгорным Мария Федотовна муаш полшен. Рвезе жапыште вашлийыныс Чавайным, Чавайнын акше вий-куатым ешарен. Лекайн логалын кугу сар лонгашке, Осал фашистым чот кырен. Совет командований тудым

30 июнышто Морко районышто Колумб да Лекайн лудмаш-влак лийыт.

«За отвагу» медаль дене палемден. Ныл ий кредалын тушман дене, Шке шочмо эл верч пентгыдын шоген. Сар тул коклаштак шочыктен романым, Мутшо калык шӱмыш курымлан шынен. «Шӱртньӧ падыраш» -

могае чапле повесть! Шемер Микуш, йолташыже Нурла Онченыт презым, имным фронтлан, Конденыт сенымашым,

кеч лийыныт йоча. Шӱртньӧ чия ден возыза

Лекайнын лӱмым, Чапландарен вет тудо пӱтынь кундемнам.

Кораксола ял калык, ит мондо Лекайным, Вуетым саве, тан, чапкӱжӱ ончылан!

Тыршет – шоньмашкет шуат

Мотор марий вургеман изи ўдырым Йошкар-Олаште эртаралтше марий пайремлаште эре гаяк ужал лиш. Почеламутым сылнын лудмо конкурсышто жюрин енге-влак дене пырля ятыр гана мастарлыкшым аклаш логалын. Иктангашыже-влак коклаште кажне гана сеньше радамышке лектеш. Тиде ўдыр – Йошкар-Оласе 15-ше номеран школын 3-шо «Б» классшым тунем пытарыше Даша Петрова.

Рўдолаште ила гынат, марла сайын мутлана. Почеламутым, мурым пеш писын тунемеш. Тидланже ешыште марла мутланымаш кугун полша. «Школышто марий йылмым тунуктат гын, эше сайрак ыле», – ойла тудо.

Даша республикысе Марий тўвыра рўдер пеленысе «Юкече» йоча вокал студийыш (вуйлатыше – мурызо С.А.Яндукова) мураш коштеш. Мурызо Саня Рамай дене налме урокат пайдале, манеш. Изи ўдырлан балный куштымаш келша. «Динамо» спорт куштымаш клубышко (туныктышо – Е.В.Ельмеева) кажне гана йвыртен вашка. Музыкальный школышто синтезатор дене шокташ тунемеш. Кечмогай ситуацийыште шкем арален мошташ манын, дзюдо секцийыш коштеш. Икманаш, чыла вере шукта!

Оласе марий йоча

Авторын фотожо.

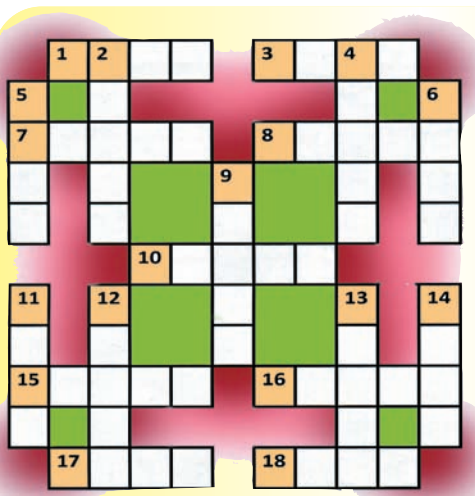
Марий Элын шочмо кечыжлан пўлеклалтше почеламутым сылнын лудмо оласе конкурсышто Марий Эл Республикысе сымктышын сулло пашаенже, поэтессе Альбертина Петровна Иванова (**снимкыште**) Дашалан, поро тыланымашым сугынлен, кидпалыжым пыштыман книгаг кучыктен. Тиде тат изи ўдырын илышыштыже сай шарнымашым коден: усталык корныштыжо ончыко ўшанлын ошкылаш да у деч у сеньмашке шуаш кумылан ден.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

«Каныш кечылан, каникуллан коча-ковам деке ялыш унала коштына, тушто чылт яндарын марла мутланымым колам, шарнаш тыршем. Галя ковам марий калыкын кугезе йўлаж дене палдара. Теве чийыме марий вургемем ковамак ыштен пуэн», - каласкала Даша.

Марий йылме - шерге йылме, Мемнам илаш туныктет, Изирак ден кугуракым Эре ончыко вўдет.
Данил ВАСИЛЬЕВ.
Морко, Шўргыял.

Шочмо йылме - пўрымашлан негыз.
Талина ШКАЛИЧА.

«Лўм мут» синониман кроссворд

- Шола гыч пурлашке:**
 1. Чашкер. 3. Сога.
 7. Тошкалгыш.
 8. Айдеме. 10. Илыш.
 15. Кыдал. 16. Лончо.
 17. Йол. 18. Куп.
Кўшычын ўлыкў:
 2. Родо. 4. Нелылык.
 5. Кас. 6. Шийвундо.
 9. Мут. 11. Сомыл.
 12. Конверт. 13. Идалык.
 14. Вургем.

Волжский, Карай.

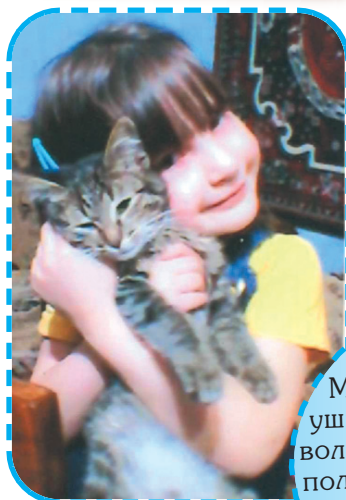
Н.Д.ИЛЬИНА.

Чеверын, школ!

Лу. Латикыт. Выпускной. Пырт чоннам лыпландарат. Ынде омыл мый колой. Вет экзамен-влак вучат. Первый класс. Ош бантик. Иынгыр.
 Ўдыр. Рвезе. Авана. Шем костюм. Ош тувыр. Иынгыр.
 Пытыш мо ли канышна?! У дневник. Урок. Отметке. Лек доскашке. Шып шога. Ушышто йочан - кампетке. Вот тыгай изи ньога. Химий. Физик(е). Математик(е). Вуй ушемыв пудыратат. Геометрий. У задачник. Шинчавўдым йоктарат. Лу. Латикыт. Выпускной. Пырт чоннам лыпландарат. Ынде омыл мый колой. Но экзамен-влак вучат.
Христина АЛЕКСАНДРОВА.
 МарГУ-н студенткыже.

Калык пале
Ййр лийшашым
шижмеке, пырыс мун-
дыра гай пйтырналт
возеш да мала.

Ляля, Мурик, Умка

Мемнан ешыштына кум пырыс ила. Нунын лумышт – Ляля, Мурик, Умка. Мурикнаже кужу пунан, а Умкаже сур тусан, Лялян пунжо кум тюрлө тусан. Мый эн хот Мурик дене модаш йоратем.

Альмира ВИШНЯКОВА, 3-шо класс.
Морко, Коркатово.

Кок йолташ

Монгыштына Василиса пырыс ден Пушка черепахе илат. Пырысна шылым, шорым йората, а Пушка киярым, ковыштам, олмам, шудым кочкеш. Тудо телым утларак жапшым мален эртар, кенезым, шыжым, шошым йудым веле мала. Мый тудым кечылан ик гана йуштылтем. Панцирьже вуд умбалне лиеш, а шкеже йолжо дене иеш.

Ола-вула пырысем ден черепахем пеш келшат: пырля малат (снимкыште), модыт, йолышт дене ваш-ваш перкалат. Мый нуным йоратен ончем.

Дарья ВАСИЛЬЕВА.

Параньга, Элпанур.

Эмлызе

Йоратыме пырысем Микуся манын лумденам. Тудо ошо да сур тусан. Шинчаже ужарге, чумыраш, полдыш гае, пычкемыште фонарик гай йула. Шорым кочкаш йората, колямат куча. Коктын модына. Порт мучко торштылын куда-лыштеш. Черланымекем, Микуся ончыкем толын шинчеш, пуйто вашкерак паремдынеже. Пырысемлан окна янакыште шинчаш келша: уремыште мо вышталтым эскера. Микуся мыланем чылт йолташ гай.

Морко, Нуж-Ключ.

Елена ИГНАТЬЕВА.

Бобик

Бобикем пешак онгай, Поро, весела тугай. Мыйым хотак йората: Нерем гыч нулал колта.

Валерия АФАНАСЬЕВА.
Параньга, Олор.

Пырысым

эн хот
Российыште йорат-
тат: 41% ешыште
ик пырыс уло, 10%
– кок пырыс, 8% –
3 пырыс да
шукырак.

Рекс

Мыйын пием Рекс луман, Директор гай галстукан. Пеш онгай да весела. Портимат хот орола. Иктаж ордыж ен толеш – Вигакаш опташ тунгалеш. Рекс пием – йолташ мылам, Куанен тудден модам.

Кристина АРХИПОВА.
Морко, Унчо.

10 ойыртемым му.

Историй гыч

345 ий ончыч (1672) 9 июньышто Российын пытаргыш кугыжаже да икымше императоржо Пётр I шочын. Тудо Романовымт тукым гыч. Кугыжанышым вуйлаташ 10 ияш улмыж годым шогалтеныт. 1721 ийыште кугыжанышым Россий империйыш савырен. Элын экономикыжым, техникыжым, образованийжым вианген, ятыр школ ден икымше гимназийым (1705) почын. 1725 ийыште черланен колен.

Школ пакчаште

«Шошо – паша пайрем»,
- арам огыл калык тыге ойла. Меат школ пакчаш уло кумылын лекна. Теле мучко кочкышым кевытыште налме олмеш, шке вийым пыштен ончен куштымо саска дене сийлалташ утларак куанле.

**Даша ТОБЕКОВА.
Кужэгер, Конганур.**

Ужаван шұлымö органже южын вұдыжгылыкшö вашталтым тўткын шижеш. Йўр деч ончыч тудо чарныде кычкара.

Шылын модына

Ме, Ердўр ялысе икшыве-шамыч, кече шичме деч ончыч уремыш модаш лектына. Шылын модаш мыланна чот келша. Южыжо шылын огеш мошто, тудым кычалше вигак муэш. А южыжо туге шылеш, пуйто разведчик. Тудым огыт му да, шке лектеш. Шкеже куаныше.

Анна АЛЕКСАНДРОВА.

Кастене йоча-влак модаш чумыргена. Эн чот шылын модаш йöратена. Кажне кечынжак огына погыно. Мönгыштö пашат уло.

**Маша ДМИТРИЕВА.
Морко, Коркатово.**

4	7	2	8	5	3
3	9	4	6	7	4
8	1	1	2	6	8
5	6	9	3	1	9
2	7	1	4	7	5
6	5	8	2	9	3

Клеткылаште 1 гыч 9 марте цифр-влакым ныл гана гыч возымо. Квадратным ныл икгай ужашлан туге пайле, кажныштыже нине цифр-влак лийышт.

Шөршудо

Кумда олык покшелне, мотор пеледыш-влак лонгаште, тамле пуш дене ўпшалтын, шөршудо кушкеш. Чока ўпшö ош мамык гай коеш. Вичкыж йолжо мотор ужар сывын гай лышташ дене петырнен. Шөршудо тöпката шўргывылышыж деч пеш чот вожылеш. Сандене эре шыпак шортеш. Икана шинчавўдшö воктеныжак кушшо корнышудо ўмбаке камвозеш. Корнышудо йодеш: «Мо лийынат? Молан шортат?»
- Кузе ом шорт? Чылан

мотор капкылан улыт. Мый гына тормак шогем: шўргывылышем тöпката, йолвургем вичкыж. Кузе эше капем нумалеш?

- Ит коляне. Чыла сай лиеш. Кажныже шке семынже мотор. Тыге Юмо пўрен. Тыйынат куан кечет толеш.

Шөршудо, корнышудым сайынак ужаш манын, кумык лиеш. Шкенжын ўмылжым шекланымек, йўкын воштыл колта. Воштылмыж дене вуйжо чытырналтеш да мамык ўп пырчыже-влак, парашют гай койын, мардеж дене чонештен каят. Шөршудо вуйжылан куштылгырак лиймым шижеш.

Кажне кушкылын – шке жапше. Вучен веле моштыман.

**Н.В.СЕРГЕЕВА, воспитатель.
Морко, Шордўр.**

Сўретым чиялте.

**6 июнь - Руш йылмын кечыже
Российште А.С.Пушкин кече**

Нине ўдыр-влак көн памятникше воктене улыт?

- ✓ Й буква дене руш йылмыште 74 мут тўналеш.
- ✓ Ы буква дене тўналше мут-влакат улыт: эгер, ола-влак. Мутлан, Ыныхсыт, Ытык-куюель.
- ✓ Ф букван ятыр мутым руш йылмыш кўсынлымö.
- ✓ Руш йылмыште 35 букван мут уло – преысокомногорассмотрительствующий.

В.СМИРНОВ.

Конкурс

Мыйын причёскем эн мотор!

Конкурсым 10 июньшто иктешлена. Сеңышылан Йошкар-Олаште эртыше «Акрет жап гыч уна-влак» выставкыш билетым кучыктена. Тушто динозавр-влакым ончыктат.

Фотошто: Дарья ИВАНОВА (Морко, Коркатово).

Калык палым лудса.

Кристина АРХИПОВА
ямдылен.
Морко, Унчо.

✿ Май - куан, июнь - пиал.
✿ Июнь кўдырчылан поан.

«УШТОДЫШ» конкурсым иктешлена

Чыла участниклан кугу таум ойлена. Молодец улыда! Ончыкыжымат ушланда пашам ыштыктыза. А сеңышыш Кужэнер район Уштымбал гыч Максим ГОРИНОВ лектын. Пöлекым «Марий Юнкор» слётгышто кучыктена.

Тушто-влак

- ◆ Ош ора йымач ужар име-влак йыштак ончат.
- ◆ Шкеже ок кой, а нерым чывышталеш.
- ◆ Пушенге укшеш ош шўртö сочын.
- ◆ Комбын пунжо йога, уло мландым петыра.
- ◆ Ош лыве кидыштем шула.
- ◆ Кенежым ужарге, шыжым шöртньö, телым ший тöшак йымалне мо шокшын мала?

4	7	2	8	5	3
3	9	4	6	7	4
8	1	1	2	6	8
5	6	9	3	1	9
2	7	1	4	7	5
6	5	8	2	9	3

7-ше лаштыкысе заданийлан вазмшт.

◆ Кенежым ужарге, шыжым нарынче, телым ошо, шошым чевер.

«Изенер» кружокын тунемшыже-влак.

Пошкырт, Мишкан, Чорай.

Лудо-авалан игыже-влакым муаш полшо.

Индекс: Марий Элыште - 78574, вес кундемлаште - 52713. Тираж 1300 экз. Заказ 1089. Формат - А-4-8. Директор-тўн редактор Л.В.СЕМЕНОВА.

E-mail: yamde_lii@mari-el.ru, yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lii.ru, Тел. 45-25-49(факс); 45-22-82.

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК:

Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугыжаныш унитарный казенный предприятий.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследийым аралымаште законодательством шуктен шогымым эскерше Федеральный службыв Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме. Номер - ПИ №ФС 18-1999, 2005 ий 10 февральыште пуымо.

0+

Печатыйш пуымо жап - 14-00, фактически - 13-00. Ак - кутырен келшыме почеш.

Авторын да редакцийын шонмашышт түрлö лийын кертыт. Серыш-влак мөңгеш огыт коллат.

Газетым редакцийыште погымо да верстатлыме, «СТРИНГ» ИПФ ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424006, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95.

Редакцийын да издательын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20.